

DELAVSKA POLITIKA

GLASILO SOCIALISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Uredništvo je v Mariboru,

Ruška cesta 5, poštni predal 22.

Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo.

Uprava: Maribor, Ruška c. 5, poštni predal 22.
Ljubljana, Poljanska c. 12, poš. pr. 104.

Ček. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane 1—Din. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda 1—Din. V oglasnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta 225 D. Pri večjem številu objav popust.

Št. 30.

Sreda 13. aprila 1927.

Leto II.

Majniški proglas Internacionale Delavcem vseh dežel!

Mednarodno delavstvo se pri-
pravlja letos na majniško proslavo
dela v času velikih zgodovinskih
dogodkov, v času polnem morečih
skrbí in grozečih nevarnosti.

V ospredju vseh svetovno politi-
čnih dogodkov stoji

probujenje kitajskega ljudstva,
njegova silna borba za pravico po-
polne samoodločbe.

Ta borba navdaja z
**novimi upi na osvoboditev po-
tlačene narode vseh barv in
vseh plemen**

in kaže imperialistom vseh dežel,
da se

**doba kolonialnega izkoriščanja
bliža koncu!**

»To, kar se dogaja na Kitaj-
skem, je prvi začetek velike pobu-
ne zadnje velike rezervne armade
kapitalizma, in je, sodrugi, to, kar
se tam dogaja, naša lastna stvar, in
zato hočemo poslati ondodnim de-
lavcem naš pozdrav!« — To prizna-
nje je bilo izrečeno, pravilno preso-
jajoč nastajajoče dogodke, že pred
dvema letoma v Marseillesu, ob vi-
harnem navdušenju celokupnega
**kongresa socialistične delavske In-
ternacionale,** in je to priznanje po-
stalo danes skupna last delavskega
razreda celega sveta!

Vladala se vedno kakršnakoli
nesoglasja med proletariatom glede
primernejše poti, ki naj ga vodi do
njegove osvoboditve, v pogledu

**simpatij in solidarnosti za na-
cionalno osvobodilno gibanje
na Kitajskem vlada popolna
enotnost.**

Ena tretjina zemeljske oble leži
med Londonom in Shanghaiem. Mi
ne moremo revoluciji, v katere
sprednjih vrstah se bore kitajski
proletarci, nuditi nobene neposred-
ne pomoči, moremo jo pa podpirati
z našo akcijo v sami domovini im-
perialističnih izkoriščevalcev. Ti iz-
koriščevalci razpolagajo z vsemi
sredstvi državne oblasti, njim je od-
prta pot na Kitajsko, in oni upajo
zato še vedno, da jim uspe obdržati
s smodnikom in svincem svoje sram-
otne »konecseje« in »eksterritoria-
litetne privilegije«. Zato demonst-
rirajmo 1. maja znova za takojšen

**odpoklic vseh tujih čet in voj-
nih ladij iz Kitajske!**

Delavci, socialisti!
Tudi Evropo samo ogrožajo no-
ve vojne. Koliko bolj se narodi
vsled reakcije in ekonomskega opu-
stošenja pogrezajo in duševno za-
sužnjujejo, toliko večja je nevar-
nost, da bodo diktatorji riskirali
»va banque« igro osvojevalnega voj-
nega pohoda. Na evropskem ozem-
lju tiči **centrum nevarnosti vojnega
podžiganja, zlasti v zločinskem
fašizmu.**

Albanija je že na potu pretvo-
ritve v italijansko kolonijo. Stalno
narašča nevarnost nove balkanske
vojne z vsemi svojimi strahotami
za celo Evropo. Zato manifestiraj-
mo na dan letošnjega 1. maja za
znane zahteve socialistične Inter-
nacionale:

**Balkan balkanskim narodom!
Za balkansko federacijo svo-
bodnih balkanskih narodov!**

Kapitalističnim vladam niso dale
pronicaajoče zavesti niti vojna opu-
stošenja, niti sedanje nevarno ogro-
ženje miru. Kapitalistični interesi
so močnejši kot razoroževalna mi-
sel. **Kakšna razlika med Wilsonovi-
mi obljubami in dosedanjimi rezul-
tati Zveze narodov!** Delavci, toliko
večja je vaša dolžnost, da demon-
strirate:

**proti svetovni oborožitvi v vseh
njehih oblikah!**

Proti militarizmu!

**Za mirovno politiko delavskega
razreda!**

Delavsko gibanje trpi vsled
vgnjetavanja svobodnega mišljenja
v vseh deželah brez demokracije.
Nobene svobode tiska, nobene svobode
zborovanja in organiziranja!
Ti znani odznaki ruskega carizma
karakterizirajo politiko vlad v veli-
kem delu Evrope in v sami Rusiji!
Na tisoče in tisoče političnih ujetni-
kov ječi danes po zaporih in v de-
portaciji, na tisoče in tisoče politi-
čnih beguncev deli strašno usodo
emigrantov! Zato, demonstrirajmo
1. maja znova

**za obnovitev politične svobode
in demokracije! — Za amnesti-
jo vsem političnim obsojencem
in ujetnikom!**

In izrabimo praznik 1. maja za
ojačanje Matteottijevega sklada,
pomožnega sklada za delavsko gi-
banje dežel brez demokracije.

Od zadnje majniške proslave do
danes zaznamuje borba za

osemurni delovnik

mali napredek. Belgija je ratifici-
rala washingtonsko konvencijo o
osemurnem delovniku. Velike indu-
strijske države Evrope, predvsem
Anglija in Nemčija, vrše pa še ved-
no pasivno rezistenco. Zato demon-
strirajmo letos znova

**za 8urni delovnik, za ratifika-
cijo washingtonske konvencije!**

Leta in leta potekajo, kapitali-
zem se pa izkazuje še vedno nespo-
sobnega, odpraviti ogromno **delav-
sko brezposelnost,** ki jo je povzro-
čila njegova svetovna vojna. Še ved-
no imamo na milijone zdravih ljudi,
obsojenih na nedelavnost in osiroma-
šenje. Zato demonstrirajmo zo-
pet na letošnji 1. maj

**za podpiranje brezposelnih v
vseh oblikah, za odstranitev
kapitalističnega družabn. reda,**

katerega brezumnost se najdrasti-
čnejše očituje v usodi **brezposelnih.**
Izmed vseh socialno političnih
zahtev je najvažnejše vprašanje ob-
varovanje našega naraščaja pred o-
siromašenjem, vstvaritev življen-
skih pogojev, ki naj omogočijo mla-
dini **telesno in duševno zdravje.** Za-
to demonstrirajmo 1. maja tudi za

**mladinsko zaščito in mladinsko
pravo!**

Toda mi nimamo le skrbeti za
mladino samo, nego moramo tudi
nanjo staviti gotove zahteve. Če
hočemo, da bo delo delavskega raz-
reda, započeto pod najtežjimi boj-
nimi pogoji, z največjimi žrtvami in
naporom, končalo zmagonosno, mo-
ra biti nova generacija vsa prežeta

socialističnega mladeniškega
idealizma!

Ta novi rod, katerega porajanje
je težka vojna beda in kateri se je
seznanil z delavskim gibanjem šele
v povojni dobi zmot in težav, mora
premagati svojo skepso in malo-
dušnost, zagledati se mora v vzne-
šene končne cilje socializma, spo-
znati veličino delavske razredne
borbe in prevzeti vase duh in po-
žrtvovalnost velikih predbojnikov
mednarodnega proletariata! Vera v
socialistično majniško poslanstvo, ki
naš vse navdaja, mora oživeti tudi

Kino Apolo. Kino Apolo.
13. 16. in 17. april 1927:

ZGUBLJENI SIN

6 veličastnih činov po starem testamentu. Vključ
velikim stroškom ob naših navadnih, silno
nizkih cenah.

v srcih in v razumu naše mladine in
jo včleniti v zmagovito napredujoče
vrste socialistične delavske Inter-
nacionale.

4. aprila 1927.

Urad
Socialistične delav. Internacionale.

Volilni boj v Avstriji.

Gotovo še ni noben volilni boj v
Avstriji, niti pred prevratom, vzbujal
toliko javnega zanimanja in za-
vzemal tako velik obseg, kakor ravn-
o sedanj. Šele pred par tedni je
bil določen za dan novih državno-
zbornih volitev 24. april, in stran-
ke hitijo z vsemi silami, da v tem
kratko odmerjenem času pripravirajo
javno mnenje. Socialni demo-
kratje so zahtevali, da se vrše vo-
litve 15. maja, česar pa meščanska
večina v parlamentu ni pripustila,
boječ se, da bi ti mogli izrabiti o-
gromni manifestacijski aparat prve-
ga maja za volilno agitacijo. A so-
cialni demokrati bijejo volilni boj
kljub temu z vso samozavestjo in
sigurnostjo; na eni strani oni, na
drugi strani pa protimarksistična
fronta, v katero so se, v zavesti ve-
like nevarnosti, ki jim preti v sluča-
ju, da bi mogli delavci dobiti veči-
no v parlamentu, združile skoraj
vse meščanske stranke, krščanski
socialisti kot najmočnejši, nemški
nacionalci, kmečka zveza, monarhi-
sti in hakenkreuzlerski narodni so-
cialisti. Vsi ti so imeli dosedaj v
parlamentu pretežno večino; da pa
so se začeli resno bati, da bi se pri
teh volitvah mogla ta večina spre-
meniti v manjšino, je najboljši do-
kaz, kako rapidno in kako smotre-
no se razvija in širi v avstrijski re-
publiki socialistično svetovno nazi-
ranje. Iz najbolj odročnih, goratih
vasi, ki so veljale vedno za najbolj
nazadnjaške in kjer še nikdar ni bi-
lo socialističnega shoda, kajti če se
je kdaj pojavil odkod socialistični
agitator, so ga od fajmoštrov na-
hujskani kmetje pogнали s kolom, —
iz takih krajev prihajajo sedaj
kmetje sami in prosijo, da se jim
pošlje govornika, socialdemokrata.
In na te socialistične shode prihaja-
jo potem redkobesedni in nezaupni
kmetje in poslušajo socialističnega
govornika z mnogo večjim zama-
njem, kakor pa že stokrat prebav-
ljene besede svojega pastirja. In
vsi pouka željni spravljajo potem
skrbno razdeljene jim letake v svo-
je molitvenike, da jih poneso do-
mov, kjer naj jim jih hčere in sinovi
v miru prečitajo. In vse grožnje, ki
operirajo s prokletstvom in peklom,
ne zaležejo dosti. Da bi paralizirali

naskok socialnih demokratov na
kmečko vas, skličejo navadno kle-
rikalci istočasno svoj shod, a zgodi
se največkrat, da je njihov lokal
prazen, medtem ko se na socialno-
demokratskem shodu vse tare ljud-
stva. To jih jezi in zato se poslu-
žujejo vseh mogočih obdolžitev in
natolcevanj. Pa vse nič ne pomaga.
Socialisti imajo preveč izdatnega
materijala, ki ga lahko uporabljajo
proti njim: boj za starostno zava-
rovanje, ki ga nasprotniki sabotira-
jo ali hočejo popačiti; podaljšanje
zaščite stanovanjskih najemnikov, ki
jo hočejo odpraviti na ljubo hišnim
gospodarjem, s katerimi so skupno
v protimarksistični fronti, in glavno,
klerikalno koruptno gospodarstvo v
raznih bankah, s katerimi so oško-
dovali državo za težke milijarde,
in dasi so vsi krivci razkrinkani,
vplivni člani klerikalne stranke, še
ni vlada nobenemu skrivila lasu. —
Bivši finančni minister, Ahrer, eden
glavnih krivcev teh poneverb, je
v prvem strahu zbežal v Ameriko,
pred desetimi dnevi se je pa zopet
pojavil na Dunaju in celo konferi-
ral s Seiplom, ki pa mu je, mesto da
bi ga dal zapreti, dal svoj prelatski
blagoslov in ga milostno odpustil,
da je mogel drugi dan odjadrti na-
zaj v Ameriko.

Vse te afere vznemirjajo avstrijsko
javnost že cele mesece in ljud-
stvo ima priliko, jasno razločevati,
v katerem taboru se bolj skrbi za
njegove interese. Poleg tega so pa
socialni demokrati v stanju nuditi
živ dokaz svoje gospodarske zmož-
nosti. Mesto Dunaj, katerega upra-
vo so socialni demokrati prevzeli
po prevratu, in to v času najtežje
gospodarske krize, pomanjkanja ži-
vil, pomanjkanja stanovanj, velike
brezposelnosti itd., se je v osmih le-
tih njihove uprave silno dvignilo in
pridobilo sloves najbolj upravljane
občine v Evropi.

Ni dvoma, da bodo avstrijski so-
drugi v tej orjaški borbi zmagali.
Na delo avstrijskih sodrugov in na
volilno borbo, ki jo s tolikim elan-
om bijejo, se še povrnemo. Za dan-
es kličemo: Živela bratska avstrijska
socialno demokratična stranka,
živela socialistična avstrijska re-
publika!

Spor med Rusijo in severno Kitajsko.

Odnosaji med severno Kitajsko in
Rusijo so skrajno napeti in govori se
celo o vojni napovedi Rusije pekin-
ski vladi. Glasom angleških poročil
je ruska mongolska konjenica že
udrla na severno Kitajsko ozemlje.
Severno kitajske oblasti so namreč
že delj časa očitno izzivale sovjetsko
Rusijo, katero smatrajo za glavno po-

bornico in zaščitnico kantonske vla-
de in južne kitajske armade. Postre-
lile so več ruskih vladnih kurirjev,
zaprle so celo ženo ruskega poslanika
v Kantonu, Borodina, ter končno za-
sedle celo rusko poslaništvo v Pe-
kingu in zaprle vso poslaniško osobe-
je. Moskovska vlada upravičeno skle-
pa, da niso to sporadični slučaji in da

ne delajo to le lokalne oblasti na svojo roko — nego da se vsa ta groba izzivanja vrše po nekem načrtu severno kitajske vlade, za katero stoji neka evropska velesila, ki ta dejanja narekuje. Ni dvoma, da je ta evropska velesila sama Anglija, ki bi se rada s pomočjo severne kitajske otresla Rusije in po možnosti upletla v boj proti njej še druge velesile. Položaj Rusije napram intrigam in vojnim pripravam Anglije ni lahek, toda tudi Angliji ne pojde v slučaju direktnega spora z Rusijo vse po njenem

računu, kajti če se je Rusija res odločila za vojno s Pekingom, potem je pač tudi gotovo, da se je na to tudi temeljito pripravila. Bližnji dnevi nam lahko prinesejo v Kitajskem sporu še težke komplikacije — dvomimo pa, da bi mogla poostreitev kitajskega spora rešiti angleške privilegije na Kitajskem in njen kolonialni imperializem. To more vse prej le pospešiti likvidacijo kitajskega spora v smislu želji in ciljev Kiromintanga in pospešiti obenem likvidacijo — angleškega imperializma!

znati svoje prvotne napake in vztrajalo pri tem, da se morata obsojenca na vsak način usmrtiti. Tako čakata obsojenca že peto leto na svojo usmrtitev! Zadnjič so odvetniki zahtevali znova revizijo procesa in vse je že kazalo, da bosta končno osvobodena, zlasti, ker je ameriško in evropsko javno mnenje to glasneje in glasneje zahtevalo. Pa je bilo ondotno sodišče mnenja, da ne sme priznati svojega krivdoreka iz prejšnjih let in je z novimi pričami in dokazi podprti priziv znova odbilo! Tako bi morala biti Sacco in

Vanzetti te dni na vsak način umorjena, čeprav je njuna nedolžnost sedaj že popolnoma dokazana!

Ta sklep ameriškega sodišča, kateremu sta oba obdolženca tudi pri tej prizivni obravnavi pogumno očitala, da sta bila obsojena zaradi svojega političnega prepričanja in zaradi svojega javnega delovanja, in ne zaradi umora, ki ga nista izvršila, kar sodniki itak vedo, bo izzval spet v vsem kulturnem svetu val ogorčenja in upravičene protestne manifestacije.

Ogorčenje v Moskvi.

Iz Moskve javljajo, da je Ljudski komisariat za zunanje zadeve zboroval celo preteklo noč, ne da bi še ničesar definitivnega ukrenil v pogledu na dogodke v Pekingu, v Tientsinu in v Shanghaiu, kjer so kitajske oblasti blokirale in preiskale ruska poslanštva in aretirale nastavljenе osobje. Pekinška vlada je izdala o teh dogodkih komunike, v katerem skuša prevladati krivdo na diplomatski zbor velesil, ki da je dovolil kitajskim oblastvom izvršitev preiskave. Ta komunike je pa, naravno, še bolj razburil

moskovske politične kroge, ki vidijo v tem dokaz, da stoje za omenjenimi dogodki ostale velesile, v prvi vrsti Anglija. Tudi dejstvo, da se je vršil uradni napad na vsa tri glavna ruska poslanštva v Pekingu, Tientsinu in Shanghaiu istočasno, pritrjuje domnevo, da gre v stvari za prej pripravljeno in domenjeno akcijo. Vse te činenice so močno razburile moskovsko vlado in moskovsko prebivalstvo. Pričakovati je energičnih protiukrepov od strani ruske vlade.

Socialistična obstrukcija v bolgarskem sobranju

Socialistični poslanci v bolgarskem sobranju so začeli energično obstruirati proti vladnemu predlogu novega volilnega zakona. Neki socialistični poslanec je te dni izjavil v sobranju, da bo prišlo v Bolgariji spet

do pouličnih bojov in bombnih atentatov, ako ne bo vlada spet uvedla proporcionalni volilni sistem. Ta izjava je izzvala v vrstah vladne večine tako viro ogorčenje, da je moral predsednik sejo prekiniti.

Politični in kulturni problemi socializma.

Vsak prirodni organizem pomeni že na sebi enotnost članov, odvisnost posameznih delov med seboj in od celote tako, da deli tvorijo celoto in sami med seboj niso sposobni lastnega življenja. To združenje vstvari višjo organsko celoto, večje sile in v skladu večjo lepoto.

Organizacija je višja vrsta prirodnega organizma v človeški družbi, naniza človeka na človeka v večje skupine z višjimi cilji in stremljenjem po neomejeni sili. Za vsako težko delo, za vsak visoki cilj zahteva razvoj človeštva organsko združbo. Ne more torej biti nobenega pomisleka, da mora delavstvo stremeti po enotni organizaciji, bil je ravno proletarijat, ki je prvi ustvaril prave človeške organizacije pod geslom Karla Marxa: »Proletarci vseh dežel, združite se!«

Pomen in bistvo organizacije dobimo najbolje v internacionalni strokovni zvezi proletariata. Ta visoka organizacija ni morda misel in delo posameznega človeka, nastopila je ideja internacionalne organizacije po prirodnem razvoju človeštva, njegovega gospodarstva in stremljenja po neomejenih ciljih.

Ni torej nikakega dvoma, da mora vsaka organizacija stremeti pred vsem po enotnosti; iz tega sledi, da cilj velike organizacije ni samo vzdrževati in podpirati svoje člane, ampak ima višjo nalogo, združevati sile posameznikov za uspešnejše delo, za višje cilje. Šele z dosego tega težjega dela in višjega cilja, pospešuje razvoj posameznih svojih članov. Ako vzamemo za vzgled internacionalne strokovne organizacije v nje zgodovinskem razvoju, vidimo, da je bilo nje prvo stremljenje skoraj izključno združevanje proletarcev v skupnem boju proti kapitalizmu. Združevanje bilo je njena najvišja naloga. Šele ko je proletarijat prišel do zavesti svoje višje organizacije in nje moči, je internacionalna strokovna organizacija prišla do razmaha, ter je nastopila druga nje naloga, vzgajati svoje člane enotno po namenu in ciljih marksizma. V najmanjši meri vršila je strokovna organizacija in še tako vrši materialno podporo svojih članic in članov, da ta zadnja naloga skoraj izgine pred onimi višjimi.

Isto pot mora hoditi kulturna organizacija. Brez združenja in enotnosti ne more biti niti skupnega dela, niti cilja, niti uspeha.

Prva naloga kulturne organizacije delavstva je torej združiti vse

kulturno enako sposobne člane ter iskati stik z internacionalo za skupno vzgojo proletariata po višjih načelih marksistične filozofije, etike in estetike. Centralizacija vzgoje po enakih načelih mora torej biti bližji cilj kulturne organizacije, ki pa je mogoča edino le v enotnosti in solidarnosti vseh posameznih članic in članov.

Zmotno je torej misliti, da je centrala »Svobode« poklicana gmotno podpirati svoje članice, nasprotno je glavna dolžnost posameznih društev, da s svojimi žrtvami vzdržujejo centralo, pred vsem nje upravo, da sistematično vrši svojo vzgojevalno vlogo po svojih telovadnih, športnih, pevsko-glasbenih, dramatičnih, turističnih in drugih enotah. Centralno društvo »Svoboda« mora formirati telovadne in športne čete, pevske in dramatične zborove ter družiti jih v eno samo armado z zavednim enotnim ciljem marksizma.

»Svoboda« ni politično društvo, je eminentno telovadno, kulturno društvo, a ker je delavsko društvo s ciljem marksizma, je na sebi največji politikum za vse proletarske organizacije. Ako je temeljna naloga centralnega društva »Svoboda« družiti in vzdržati enotne cilje, ne more hoditi praktično druge bližnje poti, nego ustanavljati tečaje in šole, kjer se vzgajajo telovadci, športniki, glasbeniki, dramatik in dr. Ustvarjati mora tedaj središče, od koder se po enotni vzgoji vpliva na podružnice in le te dobé glavno podporo iz svojega središča v tem, da prejemajo potrebne učitelje telovadbe in glasbe, trenerje in režiserje. Ne gmotne podpore, ampak idealno, etično in estetično, to smejo pričakovati članice od svojega centralnega društva.

Predpogoj uspešnega, visokega dela centrale »Svobode« pa leži v številnosti in moči podružnic. V delu torej od moža do moža, da pristopi vsak delavec v svoj kulturni krog, da pridejo vsi odbori podružnic »Svobode« do spoznanja svojih nalog, v delu za ustanovitev telovadnih, športnih, glasbenih in dramatičnih enot, je glavna naloga podružnic.

Zato kličem prirobnemu delavcu: »Proletarci vseh slovenskih pokrajin, družite se v enotnem kulturnem delu za višje cilje!«, maloštevilnim intelektualcem v naših vrstah pa kličem: »Hic Rhodus, hic salta!«

Dr. H. Tuma.

Kitajska rdeča armada prodira v smeri Pekinga?

Glasom poročil iz Sanghaia, se kantonska armada pripravlja na polno prodiranje v notranjost severne Kitajske in se v to svrhu v treh velikih skupinah premika v smeri Pekin-

ga. Glasom brzojavk iz Londona se je ena teh skupin morala umakniti pred na novo koncentriranimi četami bivšega šanghaiškega poveljnika Sunshuanfonga.

Sovjetska Rusija in Francija.

Med Parizom in Moskvo se vrše razgovori v svrhu končne rešitve vprašanja francoskih posojil iz časov carizma. Čičerin dela z zunanjim ministrom Briandom in premijerjem Poincarejem na tem, da se enkrat za vselej reši vprašanje ruskega dolga. In znamenja so tu, da bo to vprašanje zdaj res rešeno.

Kakor poročajo iz zanesljivih virov, je sovjetska vlada ponudila Franciji sledeči način odplačevanja:

Sovjeti bodo plačevali letno po 55 milijonov zlatih frankov skozi 62 let. S tem bodo plačani vsi dolgovi, ki znašajo približno eno milijardo dolarjev.

Francoska vlada je pri zadnjih pogajanjih zahtevala mnogo višje letne obroke. Po sedanjem sporazumu pa bodo prva leta obroki nižji, kasneje pa višji. To kaže, da kontrahenta nista več daleč narazen.

Kristijan Rakovskij, sovjetski poslanik v Parizu, je posetil Brianda in pripravil vse potrebno za konferenco s Čičerinom. Ker upajo, da bodo pogajanja kmalu zaklju-

čena, pojde Čičerin potem na francosko rivijero na nov odmor.

Isti vir poroča, da sedanje sovražno stališče Velike Britanije in trdovratno odlašanje Združenih držav glede priznanja sovjetske vlade sili sovjetske kroge, da poravnajo vse račune s Francijo in si zagotovijo njeno prijateljstvo. Izziivalni nastop Italije, ki je pred nekaj dnevi formalno priznala rumunsko aneksijo Besarabije, je še bolj pospešilo akcijo v svrhu fundiranja carističnih dolgov v Moskvi.

Seveda so še razne težave. Sovjeti zahtevajo od Francije velik trgovski kredit z namenom, da si nabavijo nove stroje in druge tvorniške izdelke, ki jih zelo potrebujejo. Francija je radi svoje nestalne valute in paralizirane industrije tudi v krizi. Trgovina na debelo z Rusijo bi bila zato v veliko od pomoč francoskim kapitalistom, katerih tovarne počivajo, ker ne morejo konkurirati na zunanjih trgih vsled predvojne vrednosti franka. Pričakovati je, da se bo tudi to vprašanje ugodno rešilo.

Socialistična zmaga na Holandskem.

Volitve v holandske deželne zbornice so prinesle holandski socialistični stranki sijajen uspeh. Število socialističnih glasov je naraslo od 500.000 na 600.000 in število pridobljenih mandatov se je zvišalo od prejšnjih 107 na 120. Socialistična stranka ni izgubila nobenega mandata v nobenem okrožju, nasprotno pridobila je povsod, celo v najbolj reakcionarnih okrožjih, na številu glasov. Najbolj sta nazadovale takozvani protirevolucionarni stranki, holandska konservativna pa državna rimsko katoliška stranka. Konzervativna stranka je izgubila devet mandatov, državna rimsko katoliška stranka pa 5 mandatov.

Holandski parlament volijo deželni zbori — in baš v tem tiči velik pomen teh volitev. Holandska socialistična stranka je s temi volitvami daleko popravila izgube, ki jih je utrpela leta 1923. Takrat je stranka izgubila enajst mandatov, sedaj je pa pridobila nazaj vse prej izgubljene mandate in še več novih. Glasilo holandskih sodrugov »Het Volk«, pripominja v poročilu o tej pomembni zmagi holandskega zavednega delavstva, da so pri teh volitvah vse holandske meščanske stranke hudo nazadovale, napredovala je na celi črti edinole socialistična stranka.

Sacco in Vanzetti spet obsojena na smrt.

V našem listu smo že ponovno poročali o tragični usodi onih dveh italijanskih anarhističnih delavcev, Sacco in Vanzetti, ki sta bila od severno-ameriških oblasti obsojena na smrt, češ da sta umorila in oropala nekega blagajnika, dasi ni bilo takrat nobenih dokazov, in je bilo vsem jasno, da sta bila oba delavca obsojena na smrt samo zaradi agitacije, ki sta jo razvijala med delavci v bostonskem okrožju, in da je bil očitek umora in rop izmiš-

ljen. Na ogorčeni, trajni protest ameriškega delavstva, kateremu se je kasneje pridružilo tudi evropsko, je oblast za usmrtitvijo obsojenca odlašala, dokler ni končno nekaj let kasneje neki na smrt obsojeni ropar v zadnjem trenutku priznal, da je dotičnega blagajnika umoril in oropal on, in da sta tedaj Sacco in Vanzetti nedolžna. Vsako drugo sodišče bi bilo v tem slučaju izpustilo takoj oba obsojenca — ono pristno ameriško sodišče pa ni hotelo pri-

Redukcije!

V nedeljo, dne 10. t. m., se je vršila v Mariboru konferenca železničarskih zaupnikov, ki se je bavila z nastalim položajem radikalnih redukcij železniškega **osobja, dela in prejemkov**. Konference so se udeležili delegati skoraj vseh podružnic Saveza železničarjev iz Slovenije in Hrvaške.

Glavna točka je bila, kot že zgoraj omenjeno, redukcije. Poro-

čilo je podal sodrug Stanko, glavni tajnik Saveza, na podlagi dospelih poročil od vseh podružnic. Redukcija je zadel najbolj progovne sekcije, kjer se, glasom izdanih okrožnic, mora zmanjšati osebne izdatke za **43 odstotkov**. Tu se je reduciralo osobje, prejemke in delo. To se pravi, da se je delo pravzaprav dvojno reduciralo. Prvič, ker se je veliko število delavstva odpustilo

drugič pa, ker bodo smeli ostali delavci delati samo 4 dni v tednu. Toda ukaz pravi, da se bo moralo delo v polnem obsegu opraviti. Če je kaj takega z normalnim človeškim razumom mogoče izvesti, naj razsoja trezna javnost.

Pri prometu se sicer delavcev ni odpustilo, ker so baje odgovorni faktorji v nasprotnem slučaju odgovornost odklonili. Sicer pa se je tudi pri prometu redukcija stvarno izvršila, ker se je večje število uslužbencev upokojilo, bodisi s polnimi leti službe ali pa tudi z nepolnimi. Na mesto teh vpokojencev pa se ni vstavilo novih, tako da bodo morali ostali uslužbenci več delati. Zato pa so omenjeni odgovorni faktorji tem raje privolili v redukcijo plač pri postajnih in skladišnih delavcih. Ta redukcija bi smela baje znašati 10 odstotkov urnin, toda ker so bili gospodje že pri znižanju urnin, so raje malo globlje segli v žep ubogi delavski pari, pa so vzeli tudi po 25 odstotkov. Tako se je vzelo n. pr. delavcu D., ki je že od prevrata v službi in se ga porablja tudi za pisarja, kar cel dinar, t. j. od pet dinarjev dosedanje urne plače se mu je pustilo 4! To je, reci in piši, dvestoštirideset dinarjev na mesec! Progovni delavec pa bo smel delati sploh samo 16 dni v mesecu; zato pa se mu je tudi še plačo znižalo in če ima n. pr. 3 dinarje na uro, tedaj bo zaslužil v najboljšem slučaju 384 dinarjev na mesec, od česar pa se morajo odbiti razni odtegljaji, kakor davek, bolniški fond, ev. provizijski fond itd. Kaj ostane še sploh delavcu za življenje? Nek delavec je bil od svojega dosedanjega službenega mesta prestavljen drugam. Moral je pustiti hišico in družino, ki jo vzdržuje. V novem kraju si je moral najeti stan in hrano. Za oboje mora plačati 500 Din mesečno, med tem ko bode zaslužil 300 Din! Kje naj vzame razliko za sebe in kje potem še za staro mater in dve sestri, ki skoraj nič ne zaslužijo?

Dnevne novice.

Pred demisijo Uzunovičeve vlade? Izgleda, da bo moral gospod Uzunovič vendarle demisionirati, še več, nekateri listi trde celo, da je nova vlada Velja Vukičevića že »obrazovana«, in da je Uzunovič še vedno v sedlu zgolj zato, ker noče kar tako znebiti. Potegnil bi rad ostavko svojega kabineta vsaj do velikonočnih praznikov, velikonočni prazniki so pa itak že skoro tukaj in bi bila demisija vlade samo vprašanje bližnjih dnevov. Novo vlado bi sestavljali radikalni, pod vodstvom Velja Vukičevića, Davidevičevi demokrati in nikičevci. Taka je najnovejša politična prognoza, če je resnična, bo pokazal velikonočni teden.

Občinske volitve v Bosni, Hercegovini, Hrvatski in Slavoniji. V novi proračun je bil unešen tudi predlog, da se občinske volitve vrše na osnovi obč. volilnega zakona, ki velja za Slovenijo. Istotako je bil sprejet predlog o izpopolnitvi volilnih seznamov in o razpisu občinskih volitev v Bosni, Hercegovini, Hrvatski in Slavoniji. Te občinske volitve bodo zato toliko bolj zanimive, ker se bodo vršile na osnovi novega zakona in ker bodo pokazale, kako se je narod po izkušnjah zadnjih let politično pregrupiral.

Direktni razgovori z Italijo so naenkrat močno zastali. Zadnje dni je sicer vlada poslala potom posebnega kurlirja svoje inštrukcije jugoslovanskemu rimskemu poslaniku Rakiću — kakšne so te inštrukcije, ne vemo — po vestih iz Rima se pa Mussoliniju dosti ni mudi s proučevanjem teh inštrukcij, češ, da je sedaj ves zavzet z madžarsko pogodbo in z osebnostjo grofa Bethlena. Kratkotrajno, Mussoliniju nekaj ni prav. Iz vsega tega je pa tudi že jasno, da kontrolne komisije vzdolž jugoslovanskih in italijanskih mej ne bo, in da sta se Italija in Jugoslavija začele direktno »sporazumevati«. S kakšnim uspehom, se že sedaj lepo vidi. Pa kaj hočemo, veslesilam je menda tako za Jugoslavijo kakor za Italijo presneto malo,

To so samo odlomki iz tega, kar se je na železnici s 1. aprilom zgodilo vsled zmanjšane proračuna z apromet. Da ne bodo vsled tega trpeli samo direktno prizadeti železničarji, marveč tudi celokupno narodno gospodarstvo in s tem tudi država kot taka, tega ni mogoče tajiti. Če bo vladajoče kaj hitro pamet srečala, da bodo svoje pogrške z naknadnimi krediti popravili, bomo videli. Vsekakor bo naša železničarska organizacija vse storila, kar je v njeni moči.

Klerikalci, ki so v tem trenutku na vladi, pišejo sicer, da so vse redukcije samo gola demagogija. Toda mi se klerosom nič ne čudimo, ker oni tega ne pišejo za železničarje, ki bolje vedo, kjer jih rana skeli, ampak oni to pišejo zaradi drugih delavcev, ki se jih železničarske redukcije direktno ne tičejo. Ti poslednji pa bodo žal raje verjeli klerosom, kot pa svojim sotrpnikom na železnicah. Klerikalci imajo železničarje že od nekdaj na piki in so zlasti leta 1920 silno kričali o »previsokih« železničarskih plačah. Na misijonih so se obregavali v železničarje ter kričali, da imajo brezbožni železničarji previsoke plače, češ, naloga naših poslancev bo, da se bodo železničarske plače primerne znižale. Tisto, kar je dr. Korošec leta 1920 pod silo razmer dal, to je sedaj zopet vzelo, toda z razliko, da je sedaj mnogo več vzelo, kot je takrat dal.

Tudi v mariborskem občinskem svetu so hoteli klerikalci, kjer imajo ravno po neumnosti železničarjev razmeroma močno zastopstvo, povodom zadnjega občinskega proračuna delavcem znižati plače, kar so pa naši sodrugi že v odseku energično preprečili. Klerikalci so pijavke ubogega ljudstva, ki mora po njihovih načelih trpeti za kapitaliste. Zato boj klerikalizmu, ker je to ob enem boj proti smrti za življenje. Delajmo povsod za jačanje naše razredne organizacije in odvrčajmo ljudi od črnih gavranov!

zlasti ker imajo same dovolj skrbi, pa si mislijo, uredite svoje račune same, če pa hočete, da jih na vsak način uredimo mi, jih bomo tako uredili, da ne bo prav ne Rimu, ne Beogradu.

Sporazum z Bolgarsko. Zadnje čase je spet na dnevnem redu vprašanje sporazuma z Bolgarsko. Ta sporazum bi se bil moral že zdavnaj skleniti, pa so balkanske buržuazije hotele drugače. Italijanska penetracija na Balkanu, je spet vzbudila nekoliko balkansko zavest, pa so se začeli zadnje čase bolj in bolj širiti glasovi o potrebi jugoslovansko-bolgarskega zblizanja. Socialisti stojimo od nekdaj na stališču balkanske federacije, in letošnji majniški proglas socialistične Internacionalne to tudi znova povdarja. Dodali bi samo še, da je treba sporazuma tudi z Rusijo, pa bo zunanja situacija drugačna.

Upokojenci izgube pokojninske doklade. Upokojenci, ki so bili upokojeni pred dovršenimi 15. leti službe in niso bili 1. septembra 1923 še 45 let stari, izgube po novem proračunskem zakonu vse osebne in družinske doklade. Tako se počasi vprašanje upokojencev in sličnih ljudi vendarle končno javno urejuje...

Udruženje oblikujočih umetnikov sekcija Ljubljana, Teh. srednja šola, ček. račun 14. 308, klub arhitektov. V okvirju udruženja oblikujočih umetnikov se je osnoval »Klub arhitektov« s ciljem usmeriti sodobno oblikujočo umetnost potom reelnega, pozitivnega dela. Člani kluba so obvezani prevzemati naročila potom podpisane udruženja in sicer vsa dela, ki pripadajo sodobni arhitekturi, to je izvrševanje načrtov za vse nadzemne stavbe nabožnega, pijetnega, profanega ali povsem utilitarnega značaja. V nadaljnjem vsa dela interjerja, tako naravno načrtov vsakovrstnega pohištva ali celotnih oprem ter pri tem tudi reševanje vseh dekorativnih nalog v ožjem smislu arhitekture ter grafične umetnosti in obrti. Posebno

pažno bode podpisano udruženje polagalo na umetno obrtne stroke, ker razpolaga v tem pogledu z povsem izvežbanimi močmi, tako glede osnove kakor izvedbe. Z ozirom na navedeni cilj kluba arhitektov se bodo posamezni člani za izvršena dela zadovoljili z minimalno možnim honorarjem, pri tem bodo pa skušali zadostiti vsem težnjam naročnika.

Občni zbor zadruge »Delavski dom v Mostah bo v soboto, dne 23. aprila, ob 7. uri zvečer v gostilni Kavčič pri kemični tovarni v Mostah z sledečim dnevnim redom: 1. poročilo starih funkcionarjev; 2. sprememba pravil; 3. volitev novega načelnstva in nadzorstva; 4. razno. Dolžnost vseh članov, kakor tudi drugih žavednih proletarcev je, da se občnega zbora točno in mnogoštevilno udeležijo, ter da pristopijo k zadruzi. Odbor.

Vabilo k izredni seji ožjega odbora »Svobode« delavske telovadne in kulturne zveze za Jug. v Ljubljani v sredo, dne 13. aprila tl. ob 20. uri v uradnih prostorih v Ljubljani, Markov trg 2/II, z sledečim dnevnim redom: Nameščenje tajnika. Ljubljana, 8. aprila 1927. Predsednik: Dr. Henrik Tuma l. r., tajnik: Stanko Bitežnik l. r. Opomba: Zastopanje članov širšega odbora je prostovoljno. Eventuelne stroške zastopnikov nosijo podružnice same. Morebitni predlogi podružnice naj se pravočasno predložijo odboru.

6% obligacijsko posojilo mesta Ljubljane za »gradbo stanovanjskih hiš so nadalje podpisali: Društvo konceptnih uradnikov politične uprave iz Slovenije Din 2000, Del. družba pivovarne »Union«, Ljubljana 20.000, Orešič Roza in Ivan, kurjač drž. žel. 1500, Zaplotnik Ignacij, mestni katehet 1000, Urek Mihela, trgovka 1000, neimenovan, ponovno 5000, neimenovan 50.000, neimenovan 3000, 2 neimenovana à 2000-4000, 6 neimenovanih à 1000-6000, 3 neimenovani à 500-1500, 10 neimenovanih à 200-2000, tvrdka Ivan N. Adamič 5000, Kauschegg Karol 10.000, Jugoslovansko Siemens d. d. 10.000, Remec & Co, tovarna z upoginjenim pohištvom 3000, Kopitar Mari, žena skladiščnika 1000, Andree Leopold, profesor 1000, neimenovan 5000, 2 neimenovana à 2000-4000, neimenovan 1500, 4 neimenovani à 1000-4000, neimenovan 500.

VII. Ljubljanski velesejem od 2. do 11. julija 1927. Rok za prijavo udeležbe na letošnjem velesejmu bo kmalu potekel. Takoj nato se bo pričelo z dodeljevanjem razstavnih prostorov in se bo zamoglo na pozno došle prijave ozirati le še, v kolikor bo razpoložljivega prostora. Vsak industrialec, obrtnik in trgovec, ki zna varovati svoj poslovni interes, razstavlja na Ljubljanskem velesejmu, ki omogoča solidno trgovanje in razpečevanje izdelkov. Udeležba na Ljubljanskem velesejmu je eno najuspešnejših sredstev, da si tvrdke povečajo svoje proizvajanje. Zato naj se v svojo lastno korist čimpreje odločijo za udeležbo in se prijavijo uradu Ljubljanskega velesejma.

Popravek. V oglasu pod Naznanilo v štev. 29. »Del. politike« z dne 9. tm. je bil po pomoti oglasnega zbiratelja označen g. Luka Celar kot gostilničar »Pri stari pošti«. Lastnik, omenjene gostilne pa je kot poprej gospod Milavec, kar bodi tem potom popravljeno.

Radio. Sreda, 13. IV.: Dunaj: 20.05 Koncert dunajskega simfoničnega orkestra: Alt-Wiener Meister. Potem: lahka večerna glasba. — Zagreb: 20.30 Vesela večerna glasba. — Cetrtek, 14. IV.: Dunaj: Ob 20.05 Beethoven: »Christus am Oelberg«, oratorij, solo, kor., orkester. — Zagreb: 20.30 Cerkvena glasba. — Petek, 15. IV.: Zagreb: 19. Prenos iz opere. — Sobota, 16. IV.: 17.30, R. Wagner: Parsifal, opera. — Praha: 20.30, koncert.

Priporočamo cenj. bralcem tvrdko Jakob Lah, glej današnji inserat.

Kultura.

Vabilo na prednoročbo. Zadruga založba v Ljubljani izda v kratkem I. del zgodovine delavskega gibanja na Slovenskem pod imenom »O delavskem in socialističnem gibanju na Slovenskem do ustanovitve Jugoslovanske socialno-demokratske stranke«. Vsebina knjige, ki bo obsegala najmanj 6 pol bo naslednja: I. Leta 1848 in dalje v Avstriji in Sloveniji. II. Razvoj v Nemčiji od l. 1848 dalje.

Osvežiš s kopeljo telo si mlado, še bolje pa s »CLIO« šumečo limonado.

III. Ustanovitev prvega delavskega društva na Dunaju. IV. Prvi socialistični pojav na Slovenskem. V. Johann Most v Ljubljani. VI. Poročila deželnih vlad o stanju delavskih društev osrednji vladi na Dunaju. VII. Robert Wagner v Ljubljani. VIII. Gradec in naši kraji. IX. Prve delavske zadruge na Slovenskem. X. O dobi, ko je razsajal razdor med delavci. XI. Slovenski literarni zgodovinar pripoveduje. XII. Preganjanja socialistov. XIII. Obravnavo proti krvavcem v Celovcu. (Železnikarjev proces.) XIV. Komentar »Slovenskega Naroda« k procesu. XV. Ljudski glas. XVI. Iz opažanj sloven. literarnega zgodovinarja. XVII. Hajnfeldski zbor. XVIII. Socialistično gibanje pri nas po strankarskem zboru v Hajnfeldu. XIX. Prvi avstrijski kongres železniških uslužbencev in njegov pomen za naše gibanje. XX. Ustanovitev Jugoslovanske socialno-demokratske stranke. XXI. »Delavec«. Knjigi bo priložen seznam vseh v slovenskem jeziku izdanih socialistično usmerjenih časopisov, knjig in brošur od početka do leta 1926. Cena v prednoročbi, ki se ima izvršiti do 20. aprila tl. bo 16 Din. V knjigotrški prodaji bo cena seve mnogo večja. Zadruga založba v Ljubljani, Aleksandrova cesta 5.

Maribor.

O redukcijah mariborske bolnice. Pred več kot teden dni je prišel iz Beograda ukaz, da se reducirajo vsi mlajši zdravniki, volonterji, ki so imeli svoje male plače in hrano v bolnici. Menda jih je bilo 3—4. Tako so sedaj ostali v glavno le primariji, ki v glavno vršijo delo kontrole in prognoze, oziroma operacije. Drugo delo so opravljali mlajši, sedaj reducirani asistenti, ki so imeli prej cel dan dosti posla. Zdaj se sliši — češ, ako hočejo iz idealizma dalje gratis službo opravljati. Ali ni škandal, da se štedi tam, kjer gre za zdravje — državljanov. Tako bodo sedaj bolniki menda nekako čakali, da pride zdravje le bolj samo po sebi brez — zdravnikov. Ja za višjo državno upravo pa so v budžet stavili letos nad 24 mil. več, dočim so pri socialni politiki zmanjšali budžet za celih 161 milijonov.

Mestni magistrat mariborski naznanja, da se je dne 1. aprila tl. pričelo s pometanjem cest in trgov kakor v prošlem letu v nočnem času. Hišni posestniki oziroma njih namestniki se pozivljajo, da pustijo temeljito očistiti hodnike in pešpoti pred svojimi hišami v nočnem času, ko poneha cestni promet, do najkasneje 23. ure. Pripominja se, da je spraviti nesnago in smeti iz trotoarjev in pešpoti v smetišnice dotičnih hiš, ne pa na ceste ali celo v kanale. Obenem se opozarjajo trgovci, da velja isto tudi za smeti in nesnago iz njihovih trgovin in lokalov oziroma za odpadke pri prevažanju blaga. Prebivalstvo se ponovno pozivlja, da pazi na snažnost mesta in ne meče raznih odpadkov na tla. Prestopki te določbe se kaznujejo v smislu § 19. cestnoprometnega in čistilnega reda za mesto Maribor z dne 15. marca 1882 štev. 1430/882.

Pri mariborski borzi dela dobijo delo: 30 hlapcev, 27 viničarjev, 14 majarjev, 3 vrtnarji, 1 brusar, 2 čevljarja, 6 krojačev, 1 žagar, 6 vajencev (kleparske, mizarske, ključavničarske in pekovske obrti). Od ženskih pa dobijo delo: 35 kmečkih deklet, 1 vzgojiteljica, 1 varuška, 2 natakariji, 3 gostilniške kuharice, 3 postrežnice, 1 trgovska agentinja, 2 sobarici, 2 gospodinji, 2 kuharici k orožnikom, 13 služkinj in 19 kuharic.

Celje.

Pfujl »Slovenec« od petka prinaša notico o mežiški aferi, spisano seveda tendenciozno, hotec dokazovati, da je to »socialistična« afera radi katere bo delavstvo socialističnim apostolom obrnilo hrbet in seveda korporativno priromalo v klerikalni tabbor. Gospod, ki to piše ve prav dobro, da so socialisti pri tej aferi prizadeti

Pripravite se na žalna manifestacijska zborovanja, dne 24. aprila 1927!

toliko kot je prizadet on sam in da se je pri volitvah v oblastne skupščine Slovenec v boju proti socializmom prav pridno posluševal »argumentov« ljudi, ki so v to afero zapleteni in se na te argumente skliceval. Brez ozira na to, da je grdo izrabljati take afere v politično-agitacijske namene še predno se sploh ve kaj je na stvari, moramo celjsk. »Slovenčevemu« dopisniku povedati jasno in odločno, da si bo fant s takim poročevanjem zobe zbil. Še enkrat — piuj!

Pustite mrtve pri miru! Pred nekaj dnevi se je neki delavec naveličal življenja ter izvršil samomor. Skoro vsi meščanski časopisi so to v celjski kroniki zabeležili, kar bi končno ne bilo nič hudega, če bi dotično notico napisali s nekoliko več obzira do onih, ki so z nesrečo prizadeti, t. j. do sorodnikov. Pred par tedni se je v Celju zgodila skoro slična nesreča, ki jo je časopisje popolnoma zamolčalo, kar je bilo prav lepo in pravilno. Ne moremo pa razumeti zakaj se ravna drugače, kadar gre za ubogega delavca, pri katerem je na vse zadnje razumljivo, če se je naveličal življenja, od katerega nič nima. Posebno ni lepo, da je »Slovenec« vedel povedati tudi vzroke samomora, ki so po njegovem mnenju alkohol in »neka bolezen«. Da, da, tudi po smrti se dela razlika med »boljšimi« in »nižjimi« sloji. De mortuis...!

Samo do petka, 15. tm. je čas za reklamacije v volilne imenike za občinske volitve. Gotovo je mnogo delavskih volilcev, ki niso vpisani, zato naj se vsak prepriča, ali je v volilnem imeniku, ki je na razpolago tudi v delavskem tajništvu v Vodnikovih ulici št. 3. Sodrugi, pobrigajte se pravočasno za volilno pravico.

Ljudsko vseučilišče v Celju je priredilo v pondeljek predavanje o »upravnih in političnih razmerah v Rusiji«. Gospod profesor Orožen je v lepem in jako stvarnem govoru opisal ustroj sovjetskega sistema, ne da bi vmešaval v predavanje stvari, ki kvajajo objektivno sliko današnjega upravnega in političnega ustroja Rusije. Predavanje bi se bilo končalo

brez vsakega incidenta, da ni predsednik ljudskega vseučilišča g. profesor Lilek v diskusiji naredil nerodno netaktnost s tem, da je izgovoril navdušeni slavospev Mussoliniju trdeč, »da mora biti Mussoliniju vse človeštvo, posebno pa slovanstvo hvaležno«, ker je »pobil italijanske komuniste«. Ker je gospod profesor Lilek dobil za to in za par drugih nerodnih trditvev zaslužen odgovor, skuša doseženo blamažo zakriti s tem, da piše v »Novi dobi« v tonu, ki precej diši po nečem, da sta dva poslušalca od katerih se ne ve kdo sta bila, odkod sta prišla in kdo jih je poslal, »veherentno branila ruski komunizem«. Na filipiko, ki jo je g. profesor v zvezi s tem predavanjem napisal v »Novi dobi« odgovorimo obširneje v prihodnji številki, za danes izjavimo samo to, da nas je ta njegova filipika odvezala vsakega obzira do starega profesorja, ki sliši tudi to kar ni govoreč o »napadkih« in »groznjah«, ki so se porodile k večjemu v njegovi domišljiji.

Predsednik »Ljudskega vseučilišča« g. Lilek je na zadnjem predavanju dejal, da ni proti socializmu, pač pa proti židovstvu. Vprašamo ga, naj blagovoli povedati, ali je govoril nerresnico na onem predavanju, ali pa v »Novi dobi«, posebno v sobotni številki, kjer razlaga dolg protisocialistični evangelij, citirajoč celo vrsto zastarelih argumentov! Smo jako radovedni, in pričakujemo pojasnila, posebno zato, ker se nam zdi, da je g. Lilek personificirani program celjske »Ljudske univerze«.

Mežiška afeta. Ker so se v zvezi s to afero izvršile preiskave in aretacije tudi v Celju in ker skušajo nekateri časopisi izrabljati mežiško afero v agitaciji proti delavskim, socialistično orientiranim organizacijam in zadrugam, smatrajo podpisane celjske organizacije za potrebno podati javnosti sledeče pojasnilo: Osebe, ki so v mežiško afero zapletene pripadajo takozvani bernotovski »social-demokratski« grupi, ki je že več let izven socialističnega pokreta in je z njim v hudem nasprotstvu, ki je posebno v Celju prišlo večkrat do ostrega izraza. Iz tega sledi, da socialistični pokret ni v tej aferi niti najmanj prizadet, vsled česar je vsak poskus iz-

rabljanja te afere v agitacijo proti socialističnim organizacijam, posebno onim v Celju, popolnoma depasiran in nepošten. Kar se tiče afere same, se bodo celjske socialistične organizacije ravnale po sklepih njih central, posebno v slučaju, da bi se izkazalo, da se za mežiško afero skriva politično preganjanje. Ako pa gre za kaznjiva dejanja se bo zadeva itak pred sodiščem zaključila. — V Celju, dne 9. aprila tl. — Krajevna organizacija SSJ, Načelstvo »Splošne gospodarske zadruge Delavski dom«, Krajevni medstrokovni odbor ZDSZJ, Krajevni odbor »Konzumnega društva za Slovenijo«.

Zagorje ob Savi.

I. delavsko kolesarsko društvo, podr. Zagorje ob Savi naznanja, da se bo vršil v pondeljek, dne 18. aprila prvi letošnji izlet v Celje. Vsi delavci, ki imajo kolesa, na veliki pondeljek z nami. Odvoz ob 6. uri zjutraj izpred društvenega lokala, gostilne Kovač na Toplicah. Vabimo tudi sodruge kolesarje iz Maribora ter želimo na svidenje v Celju. Odbor.

Kropa.

Dne 20. marca se je vršil pri nas občni zbor Delavskega tel. in kul. društva »Svoboda«, ki je bil izredno dobro obiskan, kar nam priča, da se člani zavedajo svojih dolžnosti napram podružnici. Ob določenem času je s. predsednik Pesjak otvoril zbor, pozdravil navzoče sodruge, nakar se je prešlo na dnevni red, ki je bil zelo izčrpen in je dal povod zanimivi in koristni debati. Za predsednika je bil izvoljen s. Franc Mohorič, namestnik s. Rojgelj Anton, za tajnika s. Jonez Zupan, namest. s. Franc Gašperšič, za blagajnika s. Pesjak Alojzij, namest. s. Zbontar Anton. V odbor so bili izvoljeni sledeči ss.: Janez Strgovšek, Karol Gašperin, Pesjak Franc, Gašperšič Janez, Šolar Danijel in sodružica Škruba Terezija. V kontrolo pa ss.: Petrač Lenart, Praprotnik Matija, Zupan Lenart. Po končanih volitvah je s. predsednik Pesjak pohvalno omenil naš predelani knjigovodsko gospodarski tečaj, iz katerega smo zajeli vsestransko gospodarsko izobrazbo. Za to se še enkrat javno zahva-

Pripravite proslavo 1. maja!

ljujemo g. Zupančiču, str. učitelju na Jesenicah, ter centralnemu odboru »Svobode«, ker je vpošteval naše težkoče, katere smo imeli v našem prvem letu obstoja podružnice, ter nam nakazal za kritje stroškov tečaja gmotno podporo.

Narodno gledališče v Mariboru.

Torek, 12. aprila ob 20.: »Mladost«.
Sreda, 13. aprila ob 20.: »Madame Butterfly«. Ab. C. Kuponi.

KINO »DIANA«, STUDENCI.

Od nedelje, 17. aprila do vključno torika, dne 19. aprila: »O pardon«. Največja in najsenzacionalnejša komedija. V glavnih vlogah: Konrad Nagel, Renee Adore in Norma Shaerer. Komedija neomejenih mogočnosti, katere spravi vsakega še tako ravnodušnega gledalca iz ravnotežja. Kar se gledalcem prikazuje v tem filmu, presega vse meje, saj nam nudi že ime produkcije: »Metrogoldvin« najboljšo garancijo za prvovrstno kvaliteto filma. Na velikonočno nedeljo in pondeljek igra pomnožena godba. Predstave dnevno ob pol 19. in pol 21. Ob nedeljah in praznikih ob 16., 18. in 20.

Iz uprave. Vse p. n. naročnike iz Ljubljane opozarjamo, da se zastopstvo uprave lista za Ljubljano, od sedaj naprej nahaja na Gradišču št. 2, Ljubljana. Vse druge naročnike ter interesente pa prosimo, da se v vseh zadevah obračajo samo na upravo lista v Mariboru, Ruška c. 5, poštni predal 22.

Tiskovni sklad. Na inicijativo oblast. poslanca s. Petejana, je dne 10. aprila tl. pri kosilu delegatov, občnega zbora Konzumnega društva za Slovenijo v Ljubljani, s. Jeram zbral za tiskovni sklad Del. politike v skupini vsoti 140 Din. Nadalje so darovali za tiskovni sklad, na shodu v Črni sledeči sodrugi: Repanšek Filip Din 2, Planinšek Jakob 1.25, Štimnik Avgust —.75, Brežar Jožef —.75, Mlinar Filip 2; skupaj Din 8.30. Iskrena hvala, sodrugom v posnemanje!

VELEZANIMIVO RADIO GLASILO

„RADIOWELT“

na 64 straneh (bakro-tisk). Razen vseh evropskih razpošiljnih sporedov zanimive aktualnosti in vrednostne tehniške obravnave. Poedina cena 8 Din. Poskusne številke zastoj!

Wiener Radioverlag, Wien, I., Pastalozziggasse Nr. 6

Naznanilo preselitve.

Podpisani neznanjam vsem cenjenim delavskim odjemalcem iz Gaberja, da sem se s svojo mesarijo preselil iz Gaberja v Celje, Kralja Petra c. 24 (Kolenčeva hiša), nasproti Konzumnega društva za Slovenijo.

Ob tej priliki se jim zahvaljujem za dosedanjo naklonjenost ter se jim tudi za nadalje priporočam.

Spoštovanjem

Adolf Urbančič, mesar

Naročajte in širite „Del. Politiko“!

PRODUKTIVNA ZADRUGA KROJAČEV

R. Z. Z. O. Z. V MARIBORU, RUŠKA CESTA ŠT. 5

se priporoča za izdelovanje obleke za dame in gospode po meri. — Lastna zaloga češkega in angleškega sukna vseh vrst. — Solidna postrežba.

Nabirajte nove naročnike

Svetovno znano in preizkušeno

Styria kolo

na 12 mesečnih obroke

samo pri generalnem zastopstvu

ALOJZ USSAR

Trgovina s šivalnimi stroji in kolesi

Maribor, Gosposka ulica 20/1.

Eksportna hiša „LUNA“

Maribor, Aleksandrova cesta 19

Najcenejša prodajalna trakov, zanj, čipk ter vseh krojaških in šiviljskih pritliklin.

Otroške nogavice par od Din 5— dalje
Moške nogavice par od Din 7— dalje
Ženske nogavice par od Din 9— dalje

GUMBE

kupite najbolje in najceneje direktno v TOVARNI!

Maribor, Slovenska ulica 8

Prodaja na veliko in drobno.

RADI PREZIDAVE

se prodaja modno in galanterijsko blago po zelo znižanih cenah in še s 5% popusta samo 14 dni v dobro znani trgovini

Jakob Lah, Maribor, samo Glavni trg 2

„ANKER“ DOMAČI HRANILNIKI

Šrečke razredne loterije

2 1/2% vojno-ogškodninska renta proti takojšnjemu plačilu in na mesečne obroke v bančni poslovalnici

Bezjak, Maribor, Gosposka ul. 25